

[Indenrigsministeren]

være beskæftiget sygehjælpere, således at sygeplejerskerne får mulighed for at kunne koncentrere sig om de opgaver, der ubetinget forudsætter en sygeplejerskeuddannelse, herunder at planlægge og iværksætte den individuelle sundheds- og sygepleje og varetage de dermed forbundne koordinerende opgaver.

Den manglende hjemmel til at refundere kommunernes udgifter til sygehjælpere har antagelig været en medvirkende årsag til, at kommunerne i almindelighed har været tilbageholdende med at ansætte sygehjælpere under hjemmesygeplejerskeordningerne. I konsekvens heraf bør der – med henblik på at opnå en bedre udnyttelse af arbejdskraften – tilvejebringes den fornødne hjemmel til at yde refusion af kommunale udgifter til sygehjælpere ansat i hjemmesygeplejen.

Formålet med hjemmesygeplejerskeordningerne er at imødekomme behovet for hjemmesygepleje i tilknytning til sygdomsbehandling og optræning, således at patienter – i det omfang det er medicinsk og socialt forsvarligt – kan forblive i deres hjem under sygdom. Det tilsigtes herved tillige at aflaste sygehusvæsenet og dermed gennem et udbygget samarbejde mellem læge/sygehus og hjemmesygeplejerske at opnå samfundsøkonomiske fordele.

Nærværende lovforslag vil kunne medvirke til en udbygning af de kommunale hjemmesygeplejerskeordninger, hvilket bl. a. vil være nødvendigt for at kunne fremme målsætningen om, at de ældre skal kunne forblive i eget hjem længst muligt. Mulighederne herfor påregnes således forøget gennem ansættelse af sygehjælpere under hjemmesygeplejerskeordningerne, dels fordi det samlede antal beskæftigede inden for hjemmesygeplejen må formodes at vokse, dels fordi der gennem ansættelse af sygehjælpere åbnes mulighed for at frigøre hjemmesygeplejerskerne til de arbejdsopgaver, som i særlig grad forudsætter sygeplejerskeuddannelse.

Lovforslaget vil ikke medføre administrative konsekvenser, hverken for staten eller for den kommunale sektor.

Det formodes, at statens merudgifter som følge af den udvidede adgang til at yde kommunerne refusion af de med hjemmesygeplejerskeordningerne forbundne udgifter i 1979 vil andrage ca. 2,5 mill. kr. Kommunerne vil opnå en besparelse af tilsvarende størrelse. Denne ændring af byrdefordelingen mellem

staten og kommunerne vil blive inddraget i de forestående forhandlinger med de kommunale organisationer om den endelige fastlæggelse af bloktilskudspuljen for 1979.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Bollmann (CD):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om skattemæssige afskrivninger.

(Lovforslag nr. L 92).

Jeg skal i øvrigt henvise til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring mod byggeskader [af Schak Nielsen (DR) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 43. Fremsat 3/11 78).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Boligministeren (Erling Olsen):

Emnet for forslaget er væsentligt, alvorligt og aktuelt. Holdningen, der præger forslaget, er sympatisk, og vi har selv i boligministeriet igangsat overvejelser ud fra samme grundholdning. Vi er stødt på, at problemerne er meget sammensatte, de er meget svære at håndtere, og jeg er ikke sikker på, at det så er helt rigtigt at vedtage forslaget til folketingsbeslutning i den form, det har. Den omstændighed, at problemerne er sammensatte og svært håndterlige, må ikke føre til passivitet, men til, at man bestræber sig på at få hugget knuderne over, og den omstændighed, at forslaget nu er fremsat, giver os en kærtkommen lejlighed til i boligudvalget at drøfte de meget væsentlige, alvorlige og aktuelle problemer.

Det væsentlige ligger vel i, at man ser flere byggeskader, nok ikke så meget på grund af det, der kaldes byggesjusk, men fordi der kommer mange nye materialer, der kommer nye konstruktioner og nye byggeformer, vi

[Boligministeren]

laver typer og vi igangsætter meget i ganske store serier, og derfor støder vi på fejl mange steder og ofte i meget stort antal.

Problemerne er alvorlige, fordi de rammer den enkelte husejer, der ofte står ganske værgeløs over for disse ting. Det er videre alvorligt, fordi det i det almennyttige byggeri rammer lejerne. I et privat byggeri vil sådan noget have ramt ejerne og ikke have påvirket lejerne, men i det almennyttige byggeri rammer det lejerne. Under alle omstændigheder er både lejere og ejere ofte temmelig værgeløse. Et aktuelt eksempel har vi i Brøndby Strand, hvor vi ud over de problemer, man havde tidligere, nu også har disse skader med svamp og råd.

Hvordan tackler vi nu disse problemer? Ja, det er dels et spørgsmål om at få ansvaret placeret, dels et spørgsmål om at finde ud af, hvem der skal betale.

Først lidt om ansvarsplaceringen. Ser vi på den aktuelle sag i Brøndby Strand, synes det umiddelbart, som om det burde være muligt at få placeret et ansvar. Problemet er i det hele taget: er vores regler om ansvarsplacering tilstrækkelige? Er det ikke sådan, at ansvaret ofte forsvinder ud i den blå luft, og skulle vi ikke stramme disse regler? Der vil jeg sige for det første, at der er grund til at gå ansvarsreglerne igennem, men for det andet, at vi altså skal passe på, at vi ikke strammer dem så meget, at vi slår de små virksomheder ud, at der bliver lagt for store beløb oven i priserne, og at al ny forsøgsvilje lammes.

Så er der spørgsmålet om betalingen i de tilfælde, hvor ansvaret ikke kan placeres, eller i de tilfælde, hvor ansvaret nok kan placeres, men hvor de ansvarlige ikke kan betale. Der mener jeg, at man må arbejde videre efter princippet at finde en garantifond eller en sikringsfond, sådan som man for øjeblikket undersøger det. Vi render ind i en række problemer med at tilrettelægge det på en sådan måde, at ikke for meget sluges i administration, og på en sådan måde, at den omstændighed, at man har en sikringsfond, ikke virker ansvarsforflygtigende.

Det korte af det lange er, at problemerne er væsentlige, alvorlige og aktuelle, og at vi må gøre en virkelig anstrengelse for at få dem løst.

Bakholt (S):

Retsforbundet ønsker med dette beslutningsforslag, at ejere og lejere skal sikres mod uforudsete bygningskader, der enten er forårsaget af dårligt udført arbejde eller skyldes, at der er anvendt ugenkendte materialer. Disse intentioner kan vi være meget enige i. Vi må alle være interesserede i, at der gøres, hvad der er menneskeligt muligt, for at undgå byggefejl eller byggeskader. Skal vi dele problemerne op, kan vi dele dem op i to hovedproblemer.

For det første at vi forsøger at undgå, at der opstår fejl ved byggeri. Man kunne også kalde det den forebyggende indsats. Mange af de fejl, der i dag opstår, opstår på grund af ukendskab til behandlingen af de mange nye materialer, der i stigende omfang anvendes i byggeriet. Her står vi over for nogle grundlæggende problemer, der kan afhjælpes ved, at der etableres en bedre efteruddannelse af byggeriets parter, og at der sker en bedre formidling af den viden og de erfaringer, der er gjort om byggefejl, at denne viden altså bliver formidlet til byggeriets folk. Det er spørgsmål, der er taget op bl. a. af byggeriets udviklingsråd og boligministeriet og byggeriets parter i et nyoprettet organ for byggeteknisk erfaring.

Det andet hovedproblem er: hvad gøres der, når skaden er sket? Trods de mange forskellige foranstaltninger, der er iværksat og kan iværksættes for at undgå fejl og mangler i byggeriet, må vi nok se i øjnene, at der vil være behov for på en eller anden måde at sikre ejere og lejere i de tilfælde, hvor der alligevel opstår byggefejl eller mangler. Det kan ofte være forbundet med alvorlige økonomiske konsekvenser for dem, som er berørt af de byggeskader, der er opstået af den ene eller anden grund. Det må derfor være en rigtig tanke, at vi undersøger, hvordan vi kan sikre brugerne mod, at der opstår disse byggefejl, og, hvis de opstår, mod de gener og de økonomiske tab, der ofte vil følge i kølvandet.

En del af disse problemer kræver omfattende overvejelser, og da det er meget komplicerede problemer, der er tale om, er det vigtigt, at vi tager os den fornødne tid til at kigge på dem. Vi ser derfor med tilfredshed på, at nogle af disse problemer er taget op i forskellige instanser, enten det er i Typehusproducentforeningen, i forsikringssekskaberne eller i Lejernes Landsorganisation eller

[Bakholt]

Boligselskabernes Landsforening. Vi må have samlet disse forskellige initiativer, så at vi kan foretage en nøje vurdering af, hvor det vil være nødvendigt for lovgivningsmagten at sætte ind, og vi vil se med meget positive øjne på det arbejde, der skal foregå i denne henseende.

Uwe Jensen (Ribe a.) (FP):

Det positive i retsforbundets forslag er, at man ønsker en forudgående risikodeling fremfor en senere diskussion om det efterfølgende ansvar. Men fremskridtspartiet er bange for, at det bliver en dyr sikkerhedsfaktor.

Byggesjusk har jo desværre været almindeligt i den sidste snes år, men alligevel har det ikke været muligt for forslagsstillerne at komme med konsekvensberegninger på de verserende sager, som man må formode retsforbundet lægger til grund for deres fremsættelse. Beslutningsforslag nr. B 43 er rent faktisk for dårligt belyst, det kan eventuelt skyldes baggrundsmaterialet.

I princippet må det være boligselskaberne selv, der er forpligtet til at klare den nødvendige bygningsudbedring, som de som ejere helt selvfølgelig har det økonomiske ansvar for. Det mærkelige er jo bare, at disse grove, uforudsete byggeskader hovedsagelig optræder i det almennyttige boligbyggeri. Endnu mere mærkeligt er det set ud fra, at disse sociale boligselskaber bygger til en væsentlig dyrere pris, end private bygherrer gør. Med andre ord er det almennyttige boligbyggeri for dyrt i forhold til kvaliteten. Derfor er det klart, at mange lejere føler sig bondefanget, når de bliver stillet over for lejeforhøjelser af den størrelse, vi hører tale om i forbindelse med de almennyttige boligselskaber, om hvilke der for tiden er røre i relation til byggeskader.

Hvad kan der gøres? Måske kunne man, som boligministeren antydede det, arbejde henimod en yderligere stramning af de eksisterende ansvarsregler, men det er ikke noget, fremskridtspartiet i princippet sympatiserer med. Måske kunne der oprettes en slags garantifond via autoriserede arkitekter, så at en sådan fond var økonomisk ansvarlig.

Men lige meget hvordan en forsikringsordning virker, så vil den altid være dyr, når den kører på noget uforudset og noget uforudberegnet, netop fordi den erfaringsmæssige

baggrund er for usikker og for svag. Det vil uundgåeligt også få indflydelse på byggeri med nye materialer og efter nye metoder.

Som landet ligger nu, må det være de enkelte boligselskabers ansvar. Det er i hvert fald ikke noget, staten skal blande sig i, og af den grund kan vi ikke umiddelbart støtte retsforbundets beslutningsforslag.

Johan Philipsen (V):

Ingen kan jo komme bort fra, at byggeskader er et stort problem, og at de er blevet et stort problem. Årsagen er selvfølgelig først og fremmest de mange nye materialer, der er kommet frem, men også, at man har givet sig til at eksperimentere med at fabrikere ting med en lang levetid, for så får man altså nogle skader, som er betydeligt større, end hvis det var ting med en kort levetid. Venstre vil da gerne i udvalget overveje, om vi kan komme videre, men vi gør opmærksom på, at det er et vanskeligt arbejde og et vanskeligt område at bevæge sig på.

Forsikring fører nu engang til ansvarsforflygtigelse og fører som oftest også til større udgifter. Hvis jeg må drage en parallel til et andet område, så vil jeg sige, at alle de mange entreprenører, der graver rundt i vort land, jo har en forsikringsordning. De graver altså telefonkabler og splinternye elkabler op. Når vi så spørger dem, hvorfor de har gjort det, så svarer de ganske frejdigt: ja men det kort, vi fik, det passede godt nok, kablet lå nøjagtig dér, hvor I havde meddelt os det. Og alligevel blev det altså revet over.

Der har efter min opfattelse været en tendens til, at man har forsøgt konstruktioner i meget stor målestok, hvis virkninger man ikke kendte. Den generelle betegnelse byggesjusk er i mange henseender en forkert betegnelse, for det er som oftest forkerte konstruktioner og kun i sjældne tilfælde den egentlig udførende håndværker, der er årsag til katastroferne.

Man kunne dele ansvarsproblemet i tre faser. For det første burde bygherren i grunden sikre sig, at han ikke bygger med konstruktioner, der indebærer alt for mange eksperimenter. Det næste er, at vi har behov for et større ansvar hos de teknikere, der er mestre for konstruktionerne. Og som det tredje og mest sekundære: et større ansvar hos de udførende.

[Johan Philipsen]

Vi er som sagt villige til at overveje dette vældig vanskelige problem, men vi gør opmærksom på, at det er et vanskeligt problem, at det er svært at afgrænse, og at en eventuel forsikringsordning i hvert fald kun bør omfatte de ting, der er helt uforudsete. Ellers fjerner vi ansvaret fra de andre, og det kan ikke undværes, for ellers får vi endnu flere byggeskader, end vi har i forvejen.

Keld Andersen (KF):

Det konservative folkeparti vil gerne være med til at drøfte disse problemer, som jo i høj grad er aktuelle, bl. a. som følge af sagerne i Albertslund og i Brøndby Strand. Efter min opfattelse vil dette afstedkomme, at vi skal tage hele administrationen af de sociale boligselskaber op til debat, hele spørgsmålet om ansvarsplaceringen, når der disponeres forkert, og det er vel næppe det, der er hensigten med dette forslag.

Det har været nævnt af flere ordførere, at det ofte er svært at placere ansvaret, når der begås fejl. Det er jeg enig i, og det vil vi gerne være med til at kigge på, men det afstedkommer som sagt en debat om hele administrationen og ansvarsplaceringen i de sociale boligselskaber.

Forslaget er efter min mening, som også andre har været inde på det, alt for dårligt belyst, om end vi altså har sympati for tanken, der ligger bag. Det er vor opfattelse, at boligselskaberne nøjagtigt som private bygherrer må sikre sig mod den slags ting igennem garantier, f. eks. i form af forsikringer eller bankgarantier, og det er jo allerede i dag muligt i stor udstrækning at sikre sig på denne måde imod ting som dem, der er sket f. eks. i Brøndby Strand og i Albertslund. F. eks. er der jo også mulighed for midler fra Landsbyggefonden.

Jeg er ligesom den foregående taler bange for, at hvis man i for stor udstrækning forfladiger ansvaret hos disse boligselskaber, så disponeres der ikke så forstandigt, som man efter vor opfattelse skal, også når man har med offentlige midler at gøre, som disse boligselskaber jo har. Hvis staten blot en bloc skal træde til med støtte, når skaden er sket, så forebygger man jo på ingen måde, at disse fejl sker.

Vi ønsker gerne at medvirke til at finde en eller anden måde, hvorpå vi kan forebygge,

at tingene sker. Forslaget åbner dog efter vor opfattelse ikke op for denne forebyggelse, men sigter alene på at løse problemerne, når de er opstået, og det er efter vor mening for sent. Jeg har forstået på boligministeren, at man i ministeriet allerede er i gang med en undersøgelse af disse ting, og denne undersøgelse afventer vi inden vor endelige stillingtagen til denne sag, men det konkrete beslutningsforslag kan ikke få det konservative folkepartis støtte.

Langsted (CD):

Det er egentlig svært at komme med nye synspunkter, efter at både boligministeren og fire andre ordførere har været heroppe, men jeg skal dog forsøge at komme med noget, som ikke har været berørt før.

Sagen er den, at da man for mange århundreder siden begyndte at bygge huse og byggede dem i træ og sten og senere fandt på at komme kakkellovne i husene, så har man også eksperimenteret og man har sikkert også gjort fejl, og det er det, man forstår ved traditionelle huse i dag. I mellemtiden er vores teknologi jo kommet videre. Vi får nye systemer, vi får nye metoder, og det må naturligvis give anledning til fejl. Jeg vil ikke kalde det byggesjusk, men almindelige fejl, som man gør i alle livets sammenhænge, når man skal gøre noget.

Flere ordførere har været inde på, at det kun drejede sig om sociale boligselskabers store byggerier. Det er jo ikke tilfældet. Det, man hører om, det er det, man kalder skandalen i Albertslund, og nu bliver det Brøndby Strand, der bliver den næste skandale. I virkeligheden har man de samme tilfælde ved typehuse – det har andre også været inde på – og i det hele taget i privat boligbyggeri af en hvilken som helst art, og hvad kan man gøre med dem?

Hr. Johan Philipsen var inde på spørgsmålet, om det var det helt uforudselige, man skulle tage højde for. Men hvad er, når det kommer til stykket, helt uforudseligt, og hvad er uforudseligt inden for byggeriet?

Der står i bemærkningerne til forslaget, at en garanti skulle gælde f. eks. 10 år eller et andet af bygge- og forsikringsbranchen godkendt åremål. Ja, det er et spørgsmål, hvad der skal gælde. Hvis skaden nu først viser sig efter 20 års forløb, hvem skal så dække den?

[Langsted]

I sidste ende er der jo tale om, at det bliver bygherren, og hvis det er en bygherre, der opfører lejlighedsbyggeri, så bliver det lejerne, der kommer til at betale det hele.

I realiteten er det sådan, at vi har en forsikringsordning i byggeriet i dag, nemlig en ansvarsforsikring for dem, der bygger. Den gælder kun, så længe forsikringen er i kraft, og vi så i Albertslundsagen, at hvis firmaet er gået fallit, så er der ingen forsikringsdækning mere, og så falder det igen tilbage på lejerne. Ansvaret kan fordeles, men jeg tror, at hvis man kommer frem til en eller anden form for forsikringsordning, så er det noget, der bliver meget dyrt, og i sidste omgang bliver det lejeren og ejeren, der kommer til at betale.

Bjørn Poulsen (SF):

Jeg synes, jeg vil starte med at takke retsforbundet, fordi de har rejst problemet. Som andre ordførere har været inde på det, er dette virkelig et af de store problemer inden for boligsektoren i dag.

Men så vil jeg også sige noget andet, nemlig at selve forslaget efter min mening kun drejer sig om, at man vil sætte et plaster på et sår. Man vil ikke gå direkte ind i problematikken og prøve på at finde ud af, hvad der er den egentlige årsag til de problemer, vi har inden for byggeriet, med alle disse mange byggeskader, som er opstået især i de sidste år.

For mig at se skal vi et helt andet sted hen end at begynde at lave en eller anden form for fonde eller forsikringsordninger. Jeg mener, at vi må starte dér, hvor problemet opstår. Jeg synes, at vi bør starte med hele forskningen inden for byggeriet. Det bringer straks et spørgsmål frem fra mig til boligministeren. I den boligredegørelse, som den tidligere regering fremlagde, var der tale om, at der skulle afsættes et vist antal millioner kroner til byggeforskningen. Jeg vil da meget gerne have lov til at spørge den nuværende boligminister om, hvorledes det ser ud på dette område, om regeringen stadig væk tænker på det meget fornuftige at bruge endnu flere penge, end man har gjort i forvejen, til den nødvendige forskning i byggeriet, så vi måske kan undgå nogle af de allerværste af disse skader hurtigst muligt.

Hvad er det, der sker på hele boligbyggeriområdet i dag? Ja, det er jo, som tidligere ordførere har været inde på det, at man bruger mange nye stoffer, mange nye materialer, uden at vi i og for sig kender disse materialers levetid eller ved, hvorledes de påvirkes af klimatiske forhold o. lign. Der er ingen tvivl om, at vi netop på dette område mangler den nødvendige forskning.

Det, som forslaget i og for sig indeholder, er, at man vil oprette noget à la Lønmodtagernes Garantifond, hvor eventuelle ejere eller lejere kan hente den nødvendige økonomiske dækning, hvis, såfremt og ifald det er gået galt med det byggeri, de bor i. Det kan man naturligvis have en eller anden form for sympati for, men jeg synes bare ikke, at man bør gøre det, for det vil i uhyggelig grad forflygtige ansvaret, og vi kender jo desværre efterhånden uhyggelig mange eksempler på, at det ansvar, som påhviler entreprenører o. lign., nok ikke er så stort, som det burde være. Vi har desværre set adskillige tilfælde, hvor entreprenører stille og roligt er gået ned og hjem med deres virksomheder, når alt for store erstatninger skulle betales. Derfor er det dels et spørgsmål om at placere ansvaret, dels et spørgsmål om, hvordan man klarer det rent økonomisk.

Jeg synes også, at der er en anden ting, som skulle bringes ind i billedet, når vi taler om boligbyggeriet og dets kvalitet og den måde, det bliver udført på. Det er tilsynsmyndigheden. Der er for mig ingen tvivl om, at vi ikke har det nødvendige tilsyn i dag. Der er for mig ingen tvivl om, at den tilsynsmyndighed, vi har i dag i kommunerne, allerede er overbebyrdet med papir om alt muligt. Jeg mener, at man på dette område burde bruge flere penge og mere mandskab, end man gør i dag. Det nuværende antal personer, som skal føre dette tilsyn, har ikke tid til at gøre det. Jeg mener, at man så vidt muligt bør udvide antallet af ansatte i de forskellige tilsynsmyndigheder.

En tredje ting, som jeg også mener er væsentlig, når man taler om byggeriet og byggebranchens fremtid, er, at man, når man laver vedtægter om, hvorledes byggeriet skal være og ikke skal være, i højere grad begynder at bruge de erfaringer, de har fået ude i det private erhvervsliv. Det er ikke, fordi jeg skal hylde det private erhvervsliv alt for meget, men det er jo faktum, at der netop ude i det

[Bjørn Poulsen]

private erhvervsliv er en ekspertise, som vel nok i meget ringe grad bliver inddraget, når man laver bygningsreglementer og bygningsvedtægter her i landet. Jeg vil da bede boligministeren om at tænke over det.

Jeg synes, som jeg sagde i starten, at det er et udmærket initiativ, retsforbundet er kommet med, for dette er netop et område, hvor vi i meget ringe grad her i folketinget har kunnet diskutere problemerne, og så vidt jeg kan se på det lovforslag, vi har i boligudvalget, har vi sådan set også den nødvendige tid til det. Jeg vil da i hvert fald hilse initiativet velkommen, selv om jeg ikke kan være enig i det, forslagsstillerne skriver.

Kaj Hansen (DKP):

Retsforbundet skal ikke have utak for, at de i et beslutningsforslag har rejst spørgsmålet om byggeskader. Men jeg synes ikke, at partiet selv bidrager ret meget med at foreslå løsninger af problemet. Jeg synes nok, at man i hvert fald kunne have redegjort for, hvad man forestillede sig, men det skyldes måske, at man ikke har forestillet sig noget på dette område.

Så vil jeg gerne sige, at det er et alvorligt problem, der har flere sider, for der er nok tale om byggesjusk, og sådan noget forekommer, men det er i virkeligheden ikke ret udbredt. Det, vi derimod kan konstatere, er først og fremmest konstruktionsfejl, og disse konstruktionsfejl er der i virkeligheden flere der har ansvaret for. Jeg vil gerne afvise her, at administrationen af almennyttige boligselskaber skulle have et særligt ansvar for konstruktionsfejl. Det er jo ikke dem, der tegner eller konstruerer de boliger, der skal opføres.

Det er jo også sådan, at konstruktioner skal godkendes i boligministeriet. Det kan godt være, at boligministeriet ikke har kapacitet til at gå tilstrækkelig grundigt ind i denne godkendelsesprocedure, men så synes jeg, sporene skræmmer så meget, at man må være klar over, at det kan blive nødvendigt, at man skærper årvågenheden og agtsomheden, når det drejer sig om at godkende nye konstruktioner. De, som – i alle tilfælde indtil der kommer en ordning – kommer til at lide, det er lejerne. Jeg tror, alle kan være enige om, at det i virkeligheden ikke kan være lejernes problem, for er der nogen, der er

uskyldige i konstruktionsfejl og bygningsskader, så må det være lejerne.

Hvordan kan man så ordne problemet? Vi har ikke alene gjort os nogle overvejelser, men har også nogle konkrete forslag, og dem fremsætter jeg meget gerne, fordi boligministeren nu oplyser, at man også har overvejelser i boligministeriet. Vi ved, at når der opføres et byggeri, så indgår der mange forskellige slags håndværkere: murere, tømrere, elektrikere, VVS-montører osv. Det, jeg forestiller mig man kunne gøre, var, at disse håndværkere ud af tilbudssummen skulle indbetale en procent eller en promille – hvor meget det nu kan blive – til en fond for bygningsskader. Denne fond skulle så træde i virksomhed. Det skal ikke være på den måde, at fonden bare øser penge ud til reparation af disse bygningsskader. Fonden kunne sammensættes af repræsentanter for håndværksmestre, fagforeningsrepræsentanter fra byggefagene, repræsentanter for Lejernes Landsorganisation, for Boligselskabernes Landsforening og for långiverne. Det skulle være fondens opgave, når der foreligger sådanne bygningsskader, ikke bare at betale penge ud, men også at søge regres, i den udstrækning det er muligt, over for dem, som ikke har opfyldt lovens betingelser eller de forskrifter, der ligger. Fonden skal altså gøre erstatningskrav gældende og på den måde prøve at få så mange penge ind som muligt. Der bliver altså nogle tilfælde tilbage, hvor det er meget vanskeligt at placere ansvaret, og her er det så, fonden skal betale. Det skal den gøre forlods i alle tilfælde, også selv om den senere søger regres over for dem, der har udført arbejdet.

Jeg vil gerne spørge boligministeren – hvis han nu kunne tænke sig at arbejde med en sådan model, som jeg tror er meget fornuftig – om han ikke også kunne tænke sig, at den kunne få tilbagevirkende kraft. Her tænker jeg på det aktuelle eksempel fra Brøndby Strand. Man kunne godt tænke sig, at en sådan lov kunne få tilbagevirkende kraft på den måde, at man ved lån tilvejebragte en startkapital, således at man allerede fra starten af kunne dække de bygningsskader. Efterhånden som fonden fik tilstrækkelige midler, kunne det lån så betales tilbage. Jeg tror, det er nødvendigt, at man nu meget hurtigt og meget konkret tager denne sag op. Til beroligelse for boligministeren kan jeg sige,

[Kaj Hansen]

at den ordning, jeg har skitseret, hverken vil komme til at belaste boligministeriet eller skatteejderne.

Niels Helveg Petersen (RV):

Retsforbundets forslag er en udmærket anledning til en runde her i salen om et meget aktuelt problem. Der er ikke meget kød på retsforbundets forslag, der er ingen egentlige overvejelser om, hvilke fremgangsmåder man kunne tage i anvendelse, men det giver en mulighed for en meningsudveksling om spørgsmålet, og det synes jeg er på sin plads netop i øjeblikket. Vi deltager gerne i en opfordring til regeringen om at fremskynde overvejelser om, hvad man kan gøre til bekæmpelse af byggesjusk, og hvad man kan gøre, når skaderne er sket.

Det er skræmmende at se eksempler på, at et byggeri som Brøndby Strand, som har stået færdigt i ca. 4 år, allerede nu er belastet med skader i et omfang, efter hvad der oplyses, af 20–25 mill. kr.

Jeg skal ikke gå meget ind på årsagen til skaderne i dette byggeri eller i øvrigt, kun sige, at jeg tror som andre ordførere, at nye, arbejdsbesparende metoder og nye materialer, som rent øjeblikkeligt er en fordel under opførelse af byggeriet, fordi det går hurtigt og let, altså meget hurtigt viser sig at have nogle betydelige ulemper.

I et tilfælde som Brøndby Strand, hvor der som sagt kun er gået 3–4 år, inden skaderne for alvor begynder at brede sig, kan man altid diskutere, hvem der må bære ansvaret, og det kunne føre langt omkring, men én ting må vel stå temmelig fast, nemlig at det under ingen omstændigheder vil være rimeligt, at det er et ansvar, der påhviler lejerne.

Jeg vil opfordre regeringen til at fremskynde sine overvejelser og komme med konkrete udspil eller i det mindste mere sammenhængende overvejelser, som kunne give anledning til en dybtgående diskussion her i salen.

Arne Bjerregaard (KrF):

Retsforbundet har rørt ved et problem, et særdeles aktuelt og alvorligt problem, og det skal retsforbundet da ikke have utak for. Jeg kan sige som så mange andre, at det fremgår ikke så forfærdelig klart af beslutningsforslaget, hvad man har tænkt sig at gøre i den

givne situation, men det væsentlige er jo også, at der bliver rørt ved problemet.

Man kan fremføre en masse om, hvorfor situationen nu er, som den er, men trods den mægtige tekniske udvikling, vi har haft, er vi altså ikke i stand til at bygge sådan, at det kan holde, medens man for hundrede år siden kunne bygge sådan, at det, som blev bygget dengang, står udmærket og sikkert den dag i dag. Det er klart, at al den forandring, som vi ønsker i vort byggeri, al den omskiftelighed, som vi ønsker for at få noget nyt og eventuelt bedre og mere æstetisk osv., bevirker, at der ikke er den erfaring bag det byggeri, som der var i tidligere tider. Det må vi altså betale for, ved at der kommer nogle uforudsete skader, for man kan ikke tage højde for alt, når man begynder på noget nyt. Der må gå en årrække, inden man kan se, om det virker, som man troede det ville virke.

Der er altså et problem, og vi må notere med tilfredshed, at ministeren konstruktivt begynder at tænke over dette problem. Vi må, mener jeg, afvente, hvad disse konstruktive tanker hos ministeren fører frem til, og til den tid tage stilling til de tanker og ideer, der bliver fremlagt om, hvorledes vi kan løse de problemer, der er.

Helga Soltau (DR):

Når retsforbundet fremkommer med dette beslutningsforslag, så er det selvfølgelig, fordi det er nødvendigt på nuværende tidspunkt eller rettere sagt meget omgående at finde veje til at forebygge og forhindre nye byggeskandaler i stil med den, vi kender fra Albertslund, hvor man har kæmpet i en 4-årig periode, mange spildte kræfter, fordi der fra starten – jeg har selv boet i det byggeri – var lavet store og grove fejl. Jeg tænker specielt på en dispensation med hensyn til tagene i Albertslund. Det var foreskrevet, at der skulle være 2 lag tagpap, men man får dispensation, fordi byggeriet skulle være billigt. Resultatet er, at vi har skaderne i dag.

Disse byggeskader findes ikke bare i Albertslund Syd, de breder sig som ringe i vandet. Vi har set dem i Galgebakken godt på vej, vi har set dem i Hyldebjerg godt på vej, og vi læser om dem i disse dage ved Brøndby Strand. Man må sige – det fandt man jo også frem til sidst – at det kan ikke

[Helga Soltau]

være de lejere, der kommer ind i sådanne boligkomplekser, der skal bøde for myndighedernes og bygherrenes vanskeligheder og fejl, fordi de har administreret forkert og anvendt nogle dårlige materialer.

Det højrentebyggeri, der opføres i disse år, bruger billige materialer, fordi selve grunden – det, der ligger under, som giver mulighed for at bygge, jorden – simpelt hen er så utåleligt dyr, at der ikke er mulighed for at lave noget fornuftigt. Af hensyn til huslejen er man derfor nødt til at holde byggeudgifterne nede.

Det er i dag muligt at tegne forsikring på så at sige alle områder, og jeg vil sige – jeg er selv ansat i forsikringsbranchen – at jeg mener ikke, det forfladiger, at folk tegner ansvarsforsikring eller en kombineret entreprisforsikring eller produktansvarsforsikring for det, man er i gang med. Men det er intet sted i verden muligt at tegne nogen form for forsikring imod disse byggeskader eller dette byggesjusk – kald det, hvad I vil!

Man kunne godt tænke sig, at Danmark var foregangsland, og jeg kunne også godt tænke mig, at regeringen og folketinget kontaktede de forsikringsselskaber, der havde med den slags ting at gøre, så man simpelt hen fandt frem til en form, hvorunder man kunne dække byggefejl og byggesjusk. Der har været noget på vej, og der er også lavet forsikringsbetingelser vedrørende skader på en- og tofamiliehuse, men på nuværende tidspunkt er det lagt i mølposen, man er ikke kommet længere med sagen. Men det kunne jo godt være, en opfordring fra vores regering, fra folketinget, til at køre videre med denne sag kunne få forsikringsselskaberne til at beskæftige sig med den.

Jeg kunne tænke mig, at det blev lovpligtigt ved alt nybyggeri, uanset hvad det er for noget, både for bygherre og for entreprenør og underentreprenører, at de skulle være erstatningspligtige, altså med en kollektiv dækning i form af en forsikring. Det kan også være en garantifond, finansieret med en vis promillesats eller procentsats af selve byggesummen for ethvert byggeri, så det ikke bliver muligt i fremtiden for bygherrer, entreprenører eller underentreprenører at komme uden om dette ansvar ved krak eller konkurser. Jeg tror, det bliver en fordel for vores boligtagere, at de kan holdes skadesløse for byggefejl og byggesjusk, som de overhovedet

ikke har haft nogen mulighed for at have indflydelse på.

Jeg mener – i modsætning til flere, der har været her på talerstolen – at en forsikring eller en garantifond har en forebyggende effekt. Man kunne godt tænke sig, at en sådan garantiordning skulle løbe over en 10-årig periode.

Keld Larsen (VS):

Byggesjusk i form af tagskader, uprøvede materialer, elendige konstruktioner, svampeskader osv. er ved at blive ganske almindeligt i dette land. Vi tænker først og fremmest på tagskandalen ude i Albertslund, der kørte som en huslejegyser i godt et års tid. Længe var det jo boligministeriets holdning, at det var lejerne, der skulle betale for disse skader, og ingen andre end lejerne. Det var en regning på 80 mill. kr., der var tale om ude i Albertslund.

Jeg tror, at kun takket være beboernes aktive kamp og ikke mindst takket være deres udholdenhed blev ministeriet presset til at gribe ind. Resultatet blev i sommer et lovforslag, der var helt elendigt. Først og fremmest, fordi forslaget blev koblet til Landsbyggefonden, der ifølge forslaget skal finansiere 23 pct. af de midler, der skal til for at sætte ind mod disse byggeskader. De 23 pct. skal så hentes i nybyggerikassen, og det vil betyde, at det i forvejen lille antal nye almennyttige boliger, der er lagt op til, 7.000, bliver skåret ned.

Samtidig ligger der i forslaget, at for at boligministeriet skal gribe ind, så skal skaderne være oppe på 10 pct. af bygningsværdien. Det er jo helt vanvittigt. Ude i Brøndby Strand – det har der været snakket en del om her – æder svampene jo løs i øjeblikket. Indtil dags dato har de ædt for 23 mill. kr. af træværket, og der er ikke noget, der tyder på, at de vil holde op. Derfor mener jeg nok, der er grund til at gribe ind over for Brøndby Strand her og nu. Jeg kunne godt tænke mig at spørge boligministeren, hvad man vil gøre. Boligministeren var selv lidt inde på problemet, men jeg synes ikke rigtig, der kom noget konkret på bordet om, hvad man har tænkt sig at gøre over for Brøndby Strand. For Brøndby Strand falder netop ikke ind under loven, i og med at de 23 mill. kr. ikke kom-

[Keld Larsen]

mer op på de 10 pct. af værdien, som de skal, for at loven kan træde i kraft.

For VS er det helt afgørende, at det ikke er lejerne, der kommer til at betale for dette, kommer til at betale for byggesjusk, kommer til at betale for konstruktionsfejl, planlægningsfejl osv. Det må være nok, at lejerne lider under sjuskeriet og skal lægge ryg til de skader, der opstår, f. eks. som vi så det ude i Albertslund, hvor vandet løb ned gennem lofterne. At de oven i købet skal betale for det, det er simpelt hen for skrapt.

For VS er det også afgørende, at det bliver de ansvarlige, dvs. først og fremmest byggefirmaerne, der kommer til at betale for disse ting. Her er der ingen tvivl om, at loven burde strammes gevaldigt op. Boligministeren var selv lidt inde på det, men igen kom der ikke noget konkret bud på, hvad man går og tænker på i boligministeriet. For VS er det klart, at loven burde strammes op, så at hammeren falder, hver gang vi bliver udsat for disse ting, og hammeren skal falde ned i bolden på disse byggefirmaer og ikke i hovedet på lejerne.

Problemet er – og det er det, retsforbundet rejser med deres beslutningsforslag her – at skaderne ofte er så kraftige, at det er umuligt for de enkelte, især de mindre, entreprenørfirmaer at betale for dette her; enten krakker de, eller også er de krakket allerede. Det er helt oplagt, at det selvfølgelig burde være bygherren og firmaerne selv, der fandt ud af disse ting og selv sørgede for, at de nødvendige forsikringer var til stede, så de ikke kom i en kraksituation, men da folketingets flertal med socialdemokratiet i spidsen gentagne gange har vist deres hjælpsomhed og gavmildhed over for bygherrerne, bl. a. ved det lovforslag, der blev vedtaget i sommer, så er der ingen tvivl om, at det er nødvendigt for folketinget at gribe ind, og det er ligesom det, retsforbundet er ude på.

Jeg vil sige som andre ordførere, at retsforbundets forslag er lidt upræcist. For VS bliver der åbnet op for nogle fornuftige principper, først og fremmest ved, at man kan fornemme, at det ikke er lejerne, der skal betale disse ting, men entreprenørfirmaerne. Retsforbundets bud er så at oprette en eller anden form for forsikring eller en eller anden form for en byggebranchens garantifond. Det sidste er VS positivt indstillet over for. Men vi savner i retsforbundets forslag en

klar præcisering af, hvorfra pengene til denne garantifond skal komme. Der er for VS ingen tvivl om, at det selvfølgelig skal være byggefirmaerne, der betaler disse ting. Samtidig mangler vi i retsforbundets forslag et bud på, hvor meget der skal betales af disse byggefirmaer. Hvordan forestiller retsforbundet sig at disse penge bliver hevet ind?

Endelig er der det måske afgørende problem. I det øjeblik man fik oprettet en sådan garantifond, og hvis man fik byggefirmaerne til at hæfte for pengene, så er det klart, at pengene ville blive hentet ind over højere huslejer, og det er jo ikke det, der er meningen. Meningen er lige præcis at holde byggefirmaerne fast på, at det er dem, der skal betale for dette byggesjusk, betale for den dårlige planlægning, betale for de elendige konstruktioner osv. osv. Derfor mener vi, at et sådant forslag må følges op med en helt klar præcisering af, at det ikke bliver tilladt byggefirmaerne bare at lægge pengene over på huslejerne.

Som sagt, vi er åbne over for at dykke ned i disse ting i udvalget og mener, det er vigtigt, at der bliver taget hul på dette problem her og nu, for den lovgivning, der er, er for tynd.

Schak Nielsen (DR):

Jeg vil gerne takke for den relative tilslutning, der har været til dette forslag, og jeg vil navnlig takke boligministeren for et positivt svar.

Jeg har noteret, hvad de forskellige ordførere nu har sagt om tingene. Det vil indgå i vores overvejelser, når vi nu skal tage stilling til sagen i udvalget.

Jeg er en lille smule ked af, at der var nogle – navnlig det konservative folkeparti – som ligesom havde misforstået det hele. Det har ikke noget med de sociale boligselskaber at gøre. Det har overhovedet ikke noget at gøre med, hvem der er bygherre, det tager vi os ikke af. Det kan være så mange, det kan være enkeltpersoner, det kan være aktieselskaber, det kan være boligselskaber, og det kan være så mange ting.

Hr. Kaj Hansen og flere af de øvrige ordførere sagde, at der var for lidt kød på. Ja, det er også et beslutningsforslag, det er et B-forslag, som ikke er så forpligtende, som et lovforslag er. Når jeg ser, hvilke andre for-

[Schak Nielsen]

slag der har været fremme her i salen, så må jeg sige, at der er lige så meget kød på dette som på alle andre forslag. I øvrigt synes jeg nok, at DKP i det hele taget i sin boligpolitik er noget enøjet. Der er to parter i den, både ejere og lejere.

Det, vi har villet gøre med vort forslag, er at rejse en debat om tingene, for området er så stort og så indviklet, at det kræver en virkelig ekspertise. Vi ville se, om der i folketinget er vilje til at gøre noget ved dette problem, det er dette forslags egentlige tanke.

Forslaget er ikke en politisk markeringssag eller en genganger fra forrige samling. Men det rører ved et aktuelt emne, endda et dagsaktuelt emne. Det er navnlig aktuelt nu, hvor byggeriet bliver mere og mere industrialiseret. Da byggeriet var et håndværkeranliggende med traditioner og med håndværkerstolthed og med håndværkerens særlige forhold til materialerne – det var ofte de traditionelle materialer – og med håndværkerens forhold til kvalitet, da forekom begrebet byggeskader eller det mere nedværdigende byggesjusk meget sjældent. Det er ikke mindre, om jeg så må sige, ulykkelige finansieringsforhold, vi har, med høj rente, med kurstab, med det grå pengemarked, og så byggemomsen, der gør, at man ind imellem slækker lidt på kvaliteten, søger nye og billigere måder at bygge på, søger nye og uprovede og billigere materialer for på den måde at få prisen og huslejen ned i nybyggeriet. Den er også ved at blive af en næsten ublu størrelse.

Industrialiseringen har på alle andre områder i realiteten gjort, at vore fornødenheder er overordentlig billige, men de foreløbige resultater af byggeriets industrialisering er ikke særlig opmuntrende, hverken kvalitetsmæssigt eller prismæssigt. Det må være rimeligt med en eller anden form for sikring mod uforudsete byggeskader, der kan ødelægge familiernes økonomi i mange år frem i tiden.

Vi har eksemplet Albertslund. Det skulle være et billigt byggeri, og derfor blev dette industrialiseret, måske noget af det første, vi fik virkelig industrialiseret. Men de, der i sin tid flyttede derved, følte vist ikke, at det var særlig billigt, og da så inflationen gjorde huslejerne rimelige, ja, så kunne man begynde forfra med reparationer, ikke småreparationer, men reparationer af helt fundamentale skader.

Her kan for øvrigt komme et spørgsmål ind: når myndighederne giver dispensation på et teknisk område, f. eks. fra to lag tagpap, som der var påbudt, til ét lag, følger der så ikke et ansvar med fra myndighedernes side? Vi har helt det samme problem i højrentebyggeriet Brøndby Strand. Det var bestemt ikke noget billigt byggeri, og nu, hvor det efterhånden er etableret, så kan beboerne begynde forfra med kostbare forandringer, der ikke har noget med almindelig nedslidning at gøre. Det er ikke anstændigt.

Man kunne godt overveje, om ikke det var rimeligt med en varedeklaration på nyt byggeri. Det har man på masser af industrivarer, så hvorfor ikke også på byggeriet, der også er ved at blive en industrivare?

Der kunne siges meget om dette store emne, men vi skal jo til at slutte. Jeg har på foranledning af min gruppe i sommer udarbejdet et udkast til et lovforslag om sikring mod byggeskader, hvor der altså var noget mere kød på. Princippet i det var, at man forudsatte, at ethvert ansvar for alle grene af nybyggeriet kunne placeres ifølge den gældende lovgivning, og så var der kun tale om et forsikringsspørgsmål eller et deponeringsspørgsmål. Jeg vil da gerne overlade dette udkast til ministeren. Under arbejdet med sagen blev jeg opmærksom på, at det godt kunne tænkes, at der var flere aspekter i den end netop det forsikringsmæssige. Ordet garantifond har jeg truffet så tit hos fagfolk, at dette bør undersøges. Det korte af det lange er, at det må sikres, at mennesker, der i god tro skaffer sig en dyr bolig, ikke får deres økonomi helt ødelagt. Det kan egentlig være galt nok i forvejen med nybyggeriet.

Jeg håber, regeringen på basis af dette forslag – eller på basis af denne debat, må jeg nok hellere sige – vil bruge sin ekspertise til en ordentlig, fornuftig lovgivning på dette område.

Boligministeren (Erling Olsen):

Jeg skal kun sige, at jeg synes, debatten har været nyttig. Jeg synes ikke, man af et oppositionsparti, som kun har et fåtal af mandater, kan forlange et helt og fuldt genemarbejdet og analyseret oplæg. Jeg synes, det er rigtigt, at man har bragt problemet frem, og vi skal gøre, hvad vi kan i boligmi-

[Boligministeren]

nisteriet for at stå til boligudvalgets rådighed til belysning af disse problemer.

Jeg vil kun sige en enkelt ting om Brøndby Strand, der er et meget alvorligt problem. Der er mange løsningsmuligheder i denne sag, men den omstændighed, at vi nu her diskuterer, hvordan problemet kan løses i al almindelighed for alle de andre dele af byggeriet også, hvor man er ramt af byggeskader – og jeg var egentlig glad for, at så mange understregede, at det mere var byggeskader end byggesjusk, fordi man ganske enkelt havde brugt nye materialer, nye konstruktioner; det var ikke så meget, fordi de udførende havde stået og sjusket med tingene, som fordi man ofte prøvede noget nyt – den omstændighed, at vi her søger en generel løsning, må ikke føre til, at vi ligesom på forhånd opgiver at få placeret et ansvar i Brøndby Strand. Jeg har stadig håb om, at det er muligt at få placeret et ansvar, sådan at lejerne ikke kommer til at betale. Denne debat skal i hvert fald ikke føre til, at dette ansvar forflygtiges.

Bjørn Poulsen (SF):

Jeg stillede i mit første indlæg boligministeren et spørgsmål, som gik på, om den nuværende regering har tænkt sig at følge de gode tanker op, som lå i den tidligere regerings boligreddegørelse, om man ville øge bevillingerne til forskning inden for byggeriet eller man ville lade dem blive på det lave niveau, som vi har for øjeblikket. Hvis jeg skal tage det, som boligministeren var heroppe at sige, som et svar, så må det altså betyde, at der ikke vil komme nogen ekstra penge til forskningen, og jeg må indrømme, at det vil jeg da være virkelig ked af. Jeg vil derfor gerne have lov til at spørge boligministeren igen: skal der virkelig ikke afsættes flere penge til forskningen, skal det bare køre videre, som det har gjort indtil nu, og fortsætte med, at vi får den ene bygningskade efter den anden, uden at man prøver på at skære ondt bort ved roden?

Johan Philipsen (V):

Jeg vil gerne sikre mig, at boligministerens sidste udtalelse ikke kan misforstås. Det er efter min opfattelse ikke boligministeriets opgave at placere ansvaret i Brøndby Strand. Staten har ganske vist en betydelig forpligtel-

se i Brøndby Strand, men det må først og fremmest være bygherrerne, der skal placere ansvaret. Det undrer nogle af os andre, at der kan opstå så store svampeskader, uden at man ved en fornøden vedligeholdelse har gjort forsøg på at begrænse dem. Det ser ud, som om det har kørt nogle år, medens man har rystet på hovedet og i øvrigt intet foretaget sig.

Boligministeren (Erling Olsen):

Til hr. Bjørn Poulsen vil jeg sige, at der er afsat flere penge til forsøgsbyggeri og navnlig udviklingsarbejde. Noget af dette kan medføre, at man får reduceret bygningskaderne, men egentlig tror jeg, at når man laver flere forsøg og laver mere forskning, så vil der også komme flere byggeskader. Man kan nemlig, som hr. Bjørn Poulsen selv var inde på, ikke vente disse 8–10 år, der går, indtil man vinder erfaring, så der kan nemt komme flere bygningskader, fordi man prøver noget nyt. Det er bl. a. derfor, vi må se på, hvordan vi så kan tackle det problem. Det vil vi meget gerne drøfte i udvalget.

Til hr. Johan Philipsen vil jeg sige, at det, jeg mente med min udtalelse, var bl. a., at den omstændighed, at vi har haft denne debat her – hr. Kaj Hansen rejste problemet, om man eventuelt kunne give en ny ordning en eller anden art tilbagevirkende kraft – ikke måtte føre til, at bygherren blev mindre ivrig i udøvelsen af sin naturlige pligt til at få placeret ansvaret. Altså: dette, at vi her drøfter, hvordan vi kan løse problemet generelt, må ikke føre til en ansvarsforflygtigelse i sagen Brøndby Strand. Det var det eneste, jeg mente med det.

Schak Nielsen (DR):

Jeg vil blot sige til hr. Johan Philipsen, at intentionerne bag vores forslag netop er, at det ikke er staten og det offentlige, der skal betale. Ansvaret skal placeres dér, hvor det hører hjemme. Vi må få skabt klarhed over ansvarsfordelingen, sådan at man ikke altid bagefter kommer og kræver, at det offentlige skal betale.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. [af Lilli Gyldenkilde (SF) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 38. Fremsat 3/11 78).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Auken):

Det er en vigtig side af børnefamiliernes problemer i relation til arbejdsmarkedet, SF berører med sit forslag til folketingsbeslutning, der lægger op til en ændring af arbejdsløshedsloven. Vi ved, at der er mange mennesker, som er kommet i vanskeligheder på grund af manglende pasningsmuligheder for deres børn i forbindelse med at skulle overtage et stykke anvist arbejde; og som vores samfund desværre endnu er indrettet, er det oftest kvinderne, der bliver berørt af disse vanskeligheder.

Regeringen har et stærkt ønske om at forbedre kvindernes stilling på arbejdsmarkedet og i det hele forbedre børnefamiliernes situation. Det finder udtryk i de initiativer, vi under næste punkt på dagsordenen skal diskutere vedrørende kvindernes beskæftigelsesituation, og det finder udtryk i det forslag til forbedret barselhvileordning, som socialministeren jo på regeringens vegne har bebudet til næste folketingssamling.

Må jeg om det konkrete problem sige, at det er regeringens opfattelse, at vi bliver nødt til at fastholde princippet i arbejdsløshedsforsikringen om, at betingelsen for at oppe-

bære dagpenge er, at man står til rådighed for arbejdsmarkedet, og det vil sige, at man er i stand til at overtage et anvist arbejde. Det er vores opfattelse, at hvis vi bryder princippet om, at dagpenge kun kan udbetales til folk, der kan overtage et stykke anvist arbejde, sprænger vi selve grundlaget for vores arbejdsløshedsforsikringsordning.

Derfor ønsker vi at løse kvindernes problemer – og det kan også være mændenes problemer, men er især kvindernes problemer – gennem en række skridt, hvoraf nogle er taget, og nogle vil blive taget. Vi har allerede givet oplysning til folketinget om, at vi har pålagt arbejdsformidlingskontorerne at tage konkret hensyn i anvisningssituationen til mennesker med pasningsproblemer, både med hensyn til en rimelig frist, nogle dages frist, inden man skal overtage sit anviste arbejde, og med hensyn til at hjælpe den arbejdssøgende med at få løst sit pasningsproblem derved, at man fra formidlingens side i visse situationer kan tage kontakt med kommunerne og lægge et pres på kommunerne for at skaffe de fornødne pasningsmuligheder.

Vi har også via socialministeriet understreget over for kommunerne bistandslovens forpligtelse for kommunerne til at sørge for, at der er en tilstrækkelig dækning med daginstitutionspladser, og det er glædeligt at se, hvor kraftig en vækst der sker i øjeblikket af antallet af daginstitutionspladser i vores samfund: i det seneste år ca. 10.000 nye daginstitutionspladser.

Derudover ønsker vi at ændre hidtidig praksis i behandlingen af de sager, hvor man uanset denne konkrete hensyntagen alligevel ikke kan modtage anvist arbejde på grund af pasningsvanskeligheder. Vi gør det ved at understrege, at der i sådanne tilfælde ikke er tale om et arbejdsuvilighedsproblem, men om et rådighedsproblem i forhold til arbejdsmarkedet og at det derfor ikke er rimeligt i disse situationer at idømme karantæne, som i øjeblikket jo er en 5 ugers suspension af dagpengeudbetalingen, men at det derimod er mere rimeligt at følge lovens hovedregel om rådighed og indstille dagpengebetalingen i den periode, der skal gå, indtil man har løst sit pasningsproblem. Det vil i langt de fleste tilfælde betyde en afgørende mildnelse af den hidtidige praksis, og det vil samtidig